

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ... ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΟΔΗ

Ο ΣΑΡΛΩ ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ΩΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ, ΩΣ... ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ!

(Ένα άποκαλυπτικό άρθρο της Βιργινίας Τσέριλ, πρωταγωνίστριας των «Φώτων της Πόλεως»)

Ο Σαρλώ.

Η Βιργινία Τσέριλ, η διάσημος πρωταγωνίστρια των «Φώτων της Πόλεως», του τελευταίου φιλμ του Σαρλώ, που θα προβληθή — επί τέλους! — έρέτος και στην Αθήνα. Έγραψε τελευταία σ' ένα αμερικανικό κινηματογραφικό περιοδικό ένα άρθρο, στο οποίο αφηγείται πως γνωρίστηκε με τον Τσάπλιν και τι έντυπωση απέκρινε από τη συνεργασία της με τον μεγαλύτερο κωμικό. Το άρθρο αυτό το μεταφράσαμελόλο-κλρο χάριν των άναγνωστών του «Μποκρέτου», έπειδή άποκαλύπτει μία άγνωστη πλευρά της παράξενης ψυχολογίας του Σαρλώ, του άνθρώπου αυτού που έκανε το κλάμμα του γέλιο. Ίδου τι γράφει η Βιργινία Τσέριλ:

«Όταν θυμάμαι πως γνωρίστηκα με τον Σαρλώ και πως έγινε η πρωταγωνίστρια των «Φώτων της Πόλεως», το σπουδαιότερο φιλμ του μεγάλου αυτού καλλιτέχνη, μου φαίνεται ότι η παράξενη αυτή περιπέτεια δεν μου συνέβη στην πραγματικότητα, αλλά μάλλον στ' όνειρό μου!

Τό 1928 βρισκόμουν στο Λος Άντζελες, άπογοητευμένη λιγάκι απ' τη ζωή, έπειδή την έποχή εκείνη είχα πάρε διαζύγιο από τον σύζυγό μου — μοιόοντι παντρευτήκαμε πριν από τρία χρόνια από παράφορο έρωτα... Για να ξεσκάσω, πήγα ένα βράδυ μόνη μου στη λέσχη «Ολύμπιος», όπου θα γινόταν ένα μάτς πυγμαχίας μεταξύ δύο έρασιτεχνών μποξέρ, γνωστών μελών της άριστοκρατίας του Λος Άντζελες.

Ένώ παρακολουθούσα το μάτς από το θεωρείο μου, ήθε Ξαφνικά ένας ταξιθέτης και μου άνήγγειλε ότι ο κ. Τσάρλι Τσάπλιν έπιθυμούσε να με δει. Τά έλασα. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι με ήθελε. Δεν τον γνώριζα προσωπικά, δεν είχα πατήσει ποτέ το πόδι μου σε στούντιο... Δεν ήξερα τι να υποθέσω. Έννοείται ότι είπα του ταξιθέτη πως μπορούσε ο κ. Τσάπλιν να περάσει...

Η καρδιά μου χτυπούσε δυνατά τη στιγμή που άπλωνά το χέρι μου στον μεγάλο καλλιτέχνη. Πρώτη φορά τον έβλεπα από κοντά, άμαξιάγιστο. Και μου έκαναν κατάπληξι τά άσπρα σχεδόν μαλλιά του, ή στυγνή έκφραση του προσώπου του, ή δειλή και βαθεία φωνή του. Κάθισε δίπλα μου και μου είπε, χωρίς περιστροφές, ότι με πρόσεξε από την πλατεία, ότι του άρεσε ο τόπος μου και ότι ζητούσε άκριβώς μία νέα σάν και μένα, για τον πρώτο γυναικείο ρόλο του νέου του φιλμ.

— Δέχεσθε να παίξετε μαζί μου; με ρώτησε.
— Μά, κύριε Τσάπλιν, ψιθύρισα ζαλισμένη, δεν Ξανάταιξά άλλη φορά στον κινηματογράφο και δεν Ξερω άν θα μπορούσα να παρουσιάσω δίπλα σας...

— Αυτό είμαι σε θέσι να τό Ξερω καλύτερα από σας! με διέκρινε με άπότομο ύψος. Για να σας προτείνω να παίξετε μαζί μου, θα πη ότι σας βρήκα κατάλληλη... Με λίγη διδασκαλία, θα μπορούσε ν' άποδώσετε εκείνο που θέλω...

Ο τόνος της όμιλίας του, ή λάμψη των ματιών του, μ' έκαναν να δεχτώ, χωρίς ν' άναμετρήσω τις συνέπειες της Ξαφνικής άποφάσής μου...

Κ' έτσι βρέθηκα, από τη μία μέρα στην άλλη, στο παρετώδες περιβάλλον των στούντιο, και από πλέονό του μεγαλειότερου ήθοποιού του κινηματογράφου! Στην άρχή, ο Τσάπλιν ήταν πολύ μαλακός και εύγενικός μαζί μου, ώσπου να μου δώση να καταλάβω τι ζητούσε από μένα. Ύστερα όμως, όταν άρχισε τό γύρισμα του φιλμ, όταν τον έπιασε τό διαμόνιο της καλλιτεχνικής δημιουργίας, άλλαξε ριζικά χαρακτήρα, έγινε σκληρός, άταραχικός, σχεδόν βάρβαρος!

Θέέ μου! τί δύσκολος άνθρώπος! Όσπου να τελειώσουν τά «Φώτα της Πόλεως», ο Τσάπλιν θα με άπέλυσε τουλάχιστον Ξη φορές κ' άλλες τόσες Ξφτασα στο σημείο να σκεφτώ να διακόψω έγώ μόνη μου τη συνεργασία μας. Είχε γίνει άνωπορόφος πειά με τη γκρινιάρη του, με τά νεύρα του, με τους θυμούς του!

Πριν άκόμα τον γνωρίσω καλά, Ξαφρανα στά σοβαρά τά λόγια του και πικραίνόμουν. Την πρώτη φορά που μου μίλησε άσχημα, δεν Ξαναγύρισα στο στούντιο. Ήμουν φουρκισμένη και λυπημένη συγχρόνως... Την έπομένη όμως, κατά τις δέκα τό πρωί, ο Τσάπλιν με πήρε στο τηλέφωνο:

— Φρονώ, Βιργινία, μου έλε με άλαγμένη φωνή, ότι δεν φέρεστε καλά άφενάντι μου. Ξπρεπε να έστε άπό τό Ξέννητό στο στούντιο... Είνε άνάγκη να μάτετε να έστε άκριβής στις ώρες σας, είδημη θα με κάνετε να πιστέψω ότι δεν ένδιάρεστε διόλου για τό δουλειά σας!

Είχε λησμονήσει ότι την προηγούμενη μέρα με είχε βρείσε σχεδόν, έπειδή δεν ήτο ίκανοποιημένος από την έργασία μου! Πρέπει τώρα να

σάς πώ ότι, κάθε φορά που ο Σαρλώ γυρίζει ένα φιλμ, έίνε άδύνατο να μη δώξη τρείς και τέσσερες φορές δλόκληρο τό προσωπικό του... χωρίς, φυσικά, να πραγματοποιούνται αυτές ή άπολύσεις... Είνε, βλέπετε, τόσο εύσυνείδητος και τόσο βασανίζει τόσο ή άνάγκη να παρουσιάση ένα έργο άξιο από τάσης άπόψεως, ώστε τό παραμικρό λάθος, ή παραμικρή άμέλεια, τον κάνουν Ξξω φρενών, του άναστατούντι τά νεύρα!

Ναι, ο Τσάρλι Τσάπλιν έίνε πολύ παράξενος τύπος. Για να καταλάβη κανείς καλά την ψυχολογία του, πρέπει να τον συνανασταρή πολλόν καιρό. Μου φαίνεται άκόμα ότι ύποφέρει από τη μοναξιά του περισσότερο απ' ό,τι φαντάζεται ο κόσμος. Πολλοί νομίζουν ότι ή μισανθρώπια του έίνε θεατρικός. Πόσο έίνε γελασμένοι! Ό,τι κάνει ο Τσάπλιν, τό αισθάνεται βαθεία, έίνε άνάγκη όργανική γι' αυτόν.

Άλλο ζήτημα τώρα άν αλλάξει κέφι κάθε πέντε λεπτά της ώρας. Έκει που τον βλέπετε μελαγχολικό και περίλυπο μέχρι θανάτου, Ξαφνικά άρχίζει, χωρίς λόγο και άφορη, να χορεύη ή να κάνει άκροβατικά γυμνάσματα, για να Ξαναπέσει ύστερ' από λίγο σε βαθεία έλψη! Κανείς δεν Ξερεί πότε έίνε πραγματικά χαρούμενος και πότε λυπημένος. Κανείς δεν Ξερεί τι σκεπτεται και τι πρόκειται να κάνει. Άστατος κ' εύμετάβολος σαν γυναίκα!

Μία μέρα στο στούντιο μου έίτε σοβαρώτατα:
— Συλλογίζομαι, μίς Τσέριλ, ότι δεν άγάπησα άκόμα με την καρδιά μου... Ναι, ποτέ μου δεν έρωτεύθηκα μία γυναίκα με ίδανική άγάτη... Έρωτεύθηκα άπλώς με κείνη τη συγκίνηση που συνηθίζουμε ν' άποκαλούμε έρωτα. Αυτό όμως δεν έίνε πραγματική άγάτη.

Την έπομένη ο Σαρλώ είχε αλλάξει γνώμη.
— Έκανα λάθος, μου άνεκούνισσε, που σας είπα ότι δεν άγάπησα ποτέ... Ξήμερα είμαι βέβαιος ότι άγάπησα πραγματικά την...

Και μου άνέφερε τ' όνομα μιάς γυναίκας. Δεν θα σας τό πώ, έπειδή ο Τσάπλιν θάλλαξε ίσως από τότε γνώμη και ίσως σήμερα να μη θυμάται πειά ούτε τ' όνομα αυτής της γυναίκας...

Θέλετε ώστόσο να μάτετε την προσωπική μου γνώμη για τον Τσάπλιν; Είνε λιγάκι τρελλάς. Κι' αυτό άκριβώς τον κάνει να έίνε τόσο ένδιαφέρον τόπος. Συχνά σας φουρκίζει Ξξαφρανα, γελώντας κ' ο ίδιος, μία τερατολογία και ύστερα προσπαθεί σοβαρά να σας κáμη να την πιστέψετε ως γεγονός.

Μία μέρα ήθελε, σώνει και καλά, να με κáμη να πιστέψω ότι, άν ύπάρχουν λιγότεροι έγκληματίαι στην Άγγλία παρά στην Άμερική, αυτό όφειλεται στο ότι φροντίζουν στην Άγγλία να Ξξε κ α θ α ρ ι ζ ο υ ν άπό τό μέση τά παιδιά που δεν έχουν σωματική και πνευματική άντοχή.

— Μά έίνε δυνατόν αυτό; ρώτησα, μη πιστεύοντας τά λόγια του.

— Μάλιστα! μου άποκρίθηκε. Όταν ήμουν έντεκα χρόνια, μ' έβαλαν μαθητευόμενο μούτσο σ' ένα καρδόν. Στην καρδιά του χειμώνα, ήμαστε ύποχρωμένοι, κάτι σνομηλικά μου παιδιά κ' έγώ, να σκαρφαλώνουμε στην κορυφή των καταρτιών και να επάμε τους πάγους που είχαν σχηματισθεί στά πανιά και στά σχονιά. Τά χέρια μας Ξεπάγιασαν από τό κρύο, μάτωνα και πολλές φορές δεν μπορούσαμε να πιστοούμε καλά και πέφταμε στο κατάστρωμα ή στη θάλασσα...

Όλοι ζήσαμε, παρ' όλες αυτές τις σκληρές δοκιμασίες, γίναμε άνδρες με νού και καρδιά... Οι άλλοι, οι άνίκανοι, πέθαναν!

Κύτταξα τον Σαρλώ και δεν μπορούσα να καταλάβω άν μου μιλούσε σοβαρά ή άστεία...

Τό πρόβλημα της πειθαρχίας τον άπασχολούσε πολύ, έίνε άλήθεια. Δεν έπαυε να κατακρίνη τό σύστημα που μεταχειρίζόντουσαν στην Άμερική για να εκπαιδεύουν τά παιδιά τους.

— Ά! δεν τά τιμωρούν όπως πρέπει! μου έλεγε συχνά.

— Μά γιατί θέλετε να τά δέρνουν; τον ρωτούσα ένενυσομένη.

— Για να τους μάθουν να σέβονται τους μεγαλειότερους των και τον ίδιο τον έαυτό τους! μου άπαντούσε ο Τσάπλιν και συνέχιζε: Άκόμα θυμάμαι τί έπαθα μία μέρα στο σχολείο, στην Άγγλία. Έκανε τότε τρομερό κρύο και οι μαθητά της τάξής μας χαλάσαμε ένα φράχτη του κήπου μας και ρίξαμε τά Ξύλα στη φωτιά, για να Ξεσταθώμε. Ξξαφρανα παρουσιάστηκε ο παιδονόμος, κ' έπειδή ήξερε ότι ήμουν ο πιο άτακτος, έροίξε σε μένα όλη την εδνήνη για τό «έγκλημα» που έγινε...

Δεν θέλησα να προδώσω τους συμμαθητές μου και δεν είπα τίποτα... Ο παιδονόμος μ' έγδυσε τότε από τη μέση κ' έπάνω μ' άδραχσε να με δέγνη μ' ένα βουβόδουλα, μισροστά ο' όλη την τάξη... Ήμουν άποφασισμένος να φανώ γενναίος και καρτερικός σαν Σπαρτιάτης και δεν έβγαλα από τά χείλη μου τό παραμικρό παράπονο. Στο

Η Βιργινία Τσέριλ.

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΗΜΟΥ ΓΟΗΤΟΣ ΝΤΕ ΡΙΣΕΛΙΕ

ΚΑ'

ΙΑΗΣΑΜΕ στο προηγούμενο φύλλο για την αντί-ηθλία που επικρατούσε μεταξὺ τοῦ στρατάρχου δονκός Ρισελιέ καὶ τῆς μαριησίας ντέ Πομπαδού καὶ εἶδαμε πὸς ὁ ἕνας προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐκτοπίσῃ τὸν ἄλλο ἀπὸ τὴν εἰθονία τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου 15ου.

Τοῦ κάκου ὅμως ἡ Πομπαδού προσπαθοῦσε νὰ τὸν διαβάλλῃ στὸ βασιλεῖα. Μία μέρα ἔλεγε στὸ Λουδοβίκο 15ο, ὅτι ἐπρεπε ν' ἀπομακρύνῃ τὸ στρατάρχη ἀπ' τ' ἀνάκτορα, μὰ ἐκεῖνος τῆς ἀπάντησε:

— Δὲν τὸν ξέρεις καλὰ τὸ Ρισελιέ. "Ἄν τὸν διώξεις ἀπ' τὴν πόρτα, θὰ μῆθ' ἀπὸ τὴν καπνοδόχο...

Ἡ φράσις αὐτὴ τοῦ βασιλέως σχετιζόταν μ' ἕνα καινούργιο σκάνδαλο, ποὺ ὁ πενητάρης δούξ εἶχε δημιουργήσει πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ὁ κ. ντέ λὰ Ποπελιγιέρ, ἀμύπητος κτηματίας, ὁ ὁποῖος ἠθέλε νὰ παίξῃ ρόλο Μαικίνα καὶ περιτοιοιζόταν πάντοτε ἀπὸ μετριῶς καὶ κίλαρες καλλιτέχνες, εἶχε παντρευτῆ, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μεγάλο δεσμό, κάποια δεσποινίδα Ντεζαίκ, ἐγγονὴ τοῦ συγγραφέως Ντανκούρ.

Ἡ νέα αὐτῆ, ἡ ὁποία ἦταν ὠραία καὶ χωριτωμένη, εἶχε κατορθώσει νὰ μῆθ' μέσα στοὺς ἀριστοκρατικὰς κύκλους καὶ νὰ τραβήξῃ τὴν προσοχὴ τοῦ Ρισελιέ. Τὸν τραθοῦσε μάλιστα ἀκόμα περισσότερο, γιατί συναπτοῦσε πολλὰς δυσκολίες στὴν κατάκτησί της: ὁ σύζυγός της ἦταν τρομερὰ ζηλότυπος, οἱ ὑπηρετές της δὲν ἐδωροδοχοῦντο μὲ κανένα τρόπο καὶ ἦταν ἐντέλως ἀδύνατο νὰ μῆθ' κανεὶς μέσα στὸ σπίτι της.

Ὁ Ρισελιέ ὅμως δὲν ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀποθαρρύνονται μπροστὰ σὲ τέτοιες δυσκολίες καὶ κατέφυγε σ' ἕνα στρατήγημα ποὺ εἶχε χρησιμοποιήσει καὶ στὴ νεότητά του, γιὰ νὰ προσεγγίσῃ τὴν πριγκίπισσα τοῦ Βαλλοῦν. Ἐν συνειδησει λοιπὸν μὲ τὴν κ. ντέ λὰ Ποπελιγιέρ, νοίκιασε τὸ διπλάνο τοῦ μέγαρό της σπίτι, τρύπησε τὸν τοίχο του κ' ἔτσι, μπαίνοντας ἀπὸ ἕνα ντουλάπι τοῦ δικοῦ του σπιτιοῦ, ἔβγαινε στὸ τζάκι τοῦ μπουτινού τοῦ φίλης του. Κάθε φορὰ ὅμως πρὶν περάσει ἀπὸ τὸ μυστικὸ αὐτὸ διάδρομο, χτυποῦσε τὸν μεσότοιχο ποὺ χώριζε τὰ δύο σπίτια. Τότε ἡ κ. ντέ λὰ Ποπελιγιέρ τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ ἀνάλογα χτυπήματα: ἂν δηλαδὴ βρισκόταν τὴν ὥρα ἐκείνη κανεὶς μέσα στὸ δωμάτιό της τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ δύο χτυπήματα, ἀλλοῶς μὲ περισσότερα.

Ἐνα βράδυ ποὺ ὁ σύζυγός της ἔμεινε ἀργὰ στὸ μπουτινού της, ἀκούστηκαν ἔξωφρα τὰ χτυπήματα τοῦ Ρισελιέ στὸ μεσότοιχο. Ἡ κ. ντέ λὰ Ποπελιγιέρ τὰ ἔχασε καὶ προσπαθοῦσε νὰ κρυφῇ τὴν ταραχὴ τῆς μὲ μὰ φεικτικὴ εὐθυμία. Μὰ τὰ χτυπήματα τοῦ Ρισελιέ ἐξακολούθησαν πρὸ ἐπιμόνα. Τότε ἐκείνη ἄρχισε νὰ παραπονιέται στὸ σύζυγό της πὸς οἱ γείτονές της τὴν ἐνοχλοῦσαν, ἔκανε πὸς θυμώσει καὶ λέγοντας πὸς θὰ κἀνῃ κ' αὐτὴ τὸ ἴδιο, τράβηξε στὸν

τέλος ὅμως λιποθύμησα ἀπὸ τοὺς πόνους... "Ἄ! δὲν θὰ ξεχᾶσω ποτὲ τὴ χαρὰ ποὺ μὲ πλημυροῦσε, λίγες στιγμὲς πρὶν χάσω τὶς αισθήσεις μου, μὲ τὴ σκέψῃ ὅτι φάνηκα ἄνδρας κ' ὅτι δὲν ἔκλαψα! Καταλαβαίνετε τώρα, μὲς Τσερλί, γιατί τὰ παιδιὰ τῆς Ἀγγλίας γίνονται κολοὶ καὶ γενναῖοι ἄνδρες;...

Τὴν ἴδια περὶφορὰ ξητοῦσε ὁ Τσαρλί Τσάπλιν νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ στοὺς συνεργάτες του. "ὦ! ἂν ἤξερε ὁ κόσμος μὲ πόση ἀγωνία, μὲ πόση γριφνία, μὲ πόσο νευρικομένη ἐξερωντὰ δημιουργεὶ ὁ Σαρλό τὰ ἀπαράφωλα φιλμ ποὺ κάνουν ἐκατομυρία θεατῶν νὰ ξεκαρδίζονται στὰ γέλια, ποὺ ξεκουράζουν τὸ πνεῦμα τους καὶ τοὺς δροσιίζουν τὴν ψυχὴ!...

BIRGINIA ΤΣΕΡΛΙΑ

τοίχο καὶ κατάφερε σ' αὐτὸν δύο δυνατὰ χτυπήματα, ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ σύνθημα τοῦ κινδύνου. Ἀμέσως ὁ Ρισελιέ κατάλαβε κ' ἔπαψε νὰ χτυπᾷ. Ἔτσι ὁ Ποπελιγιέρ δὲν ἀντέληφθη ἀπολύτως τίποτε.

Μία καμαριέρα ὅμως τῆς κ. Ποπελιγιέρ, ἡ ὁποία ἤξερε τὸ μυστικὸ, ἔγραψε ἀνόνημες ἐπιστολὲς στὸ σύζυγό της, πληροφοροῦντάς τον, ὅτι ἡ γυναῖκα του δεχόταν κάθε νύχτα στὸ μπουτινού της τὸ στρατάρχη. Ὁ Ποπελιγιέρ ἀποφάσισε τότε νὰ ἐρευνήσῃ τὰ διαμερίσματά της, γιὰ νὰ ἰδῇ ἀπὸ ποῦ ἔμπαινε ὁ ἀνεπιθύμητος αὐτός ξένος. Μία μέρα λοιπὸν ποὺ ἡ σύζυγός του ἔλειπε, πήρε μαζί του τὸν περιφρῆμο μηχανικὸ Βοκανσόν καὶ τὸ δειγνέρο Μπαλό κ' οἱ τρεῖς μαζί ἄρχισαν νὰ ψάχνουν γιὰ ν' ἀνακαλύψουν ἀπὸ ποῦ ἔμπαινε ὁ Ρισελιέ.

Μόλις μπήκαν στὸ μπουτινού, ὁ δικηγόρος πρόσεξε, ὅτι στὸ τζάκι δὲν ὑπῆρχαν οὔτε ξύλα, οὔτε σάτζη, μολοντὶ ὁ χεῖμωνάς ἦταν ἄγριος κ' ἔκαιγαν φωτιὰ παντοῦ. Ὁ μηχανικός πλησιάζοντας τότε στὸ τζάκι, εἶδε, ὅτι στὸ βάθος του ὑπῆρχε μὰ πλάκα, τόσο θαυμάσια ἐφαρμοσμένη στὰ τοιχώματα, ὥστε δὲν ξεχώριζε καθόλου ἀπ' αὐτὰ. Ἀφρημένοι δὲ καθὼς ἦταν καὶ ξεχνώντας ὅτι ἡ ἀνακάλυψις του θὰ προσέβαλε τὸν κ. Ποπελιγιέρ, φώναξε μ' ἐνθουσιασμό:

— Ἄ! τί ὠραία δουλειὰ βλέπω ἐδῶ! Τί τέχνη! Μπαλό σ' αὐτὸν ποὺ τὸ ἔφτιαξε.

— Εἶστε βέβαιος, ὅτι ἡ πλάκα αὐτὴ ἀνοίγει; ρώτησε ὁ κ. Ποπελιγιέρ, χλωμαίζοντας.

— Βεβαίωτος! φώναξε ὁ Βοκανσόν. Ἐξακολουθώντας νὰ θαυμάζῃ τὴν πλάκα. "Ἄ! ὁ ἐργάτης ποὺ τὴν ἔφτιαξε εἶνε μοναδικός... Θὰ φροντίσω νὰ τὸν βρῶ, γιὰ νὰ τὸν πάρω στὴν ὑπηρεσία μου...

— Ἀφήστε τώρα αὐτὸ τὸν ἐργάτη, φώναξε ὁ κ. Ποπελιγιέρ ἔξαλλος, καὶ φέρετε καλύτερα ἕναν ἄλλο, γιὰ νὰ σπάσῃ αὐτὴ τὴν πλάκα.

— ὦ! μὴν τὸ κάνετε αὐτό! εἶπε ἀναστενάζοντας ὁ Βοκανσόν. Αὐτὴ ἡ πλάκα εἶνε ἀριστοῦργημα.

Παρ' ὅλες ὅμως τὶς διαμαρτυρίες του, ἡ πλάκα σπάστηκε κ' ἔτσι ἀποκαλύφθηκε ὁ μυστικὸς διάδρομος, ἀπ' τὸν ὁποῖο ἔμπαινε ὁ Ρισελιέ στὸ μέγαρο.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴ της, ἡ κ. ντέ λὰ Ποπελιγιέρ ἀρνήθηκε τὰ πάντα. Ὁ ζηλότυπος ὅμως σύζυγός της τῆς φέρθκε βανάνασ καὶ στὸ τέλος τὴν ἔδιωξε. Τότε ἐκείνη κατέφυγε στὴ μητέρα της, ὅπου εἶπει' ἀπὸ μερικὰ χρόνια πέθανε πάμφωτοχη ἀπὸ καρκίνο τοῦ στήθους.

Ἡ ἔρωτικὴ αὐτὴ περιπέτεια τοῦ Ρισελιέ προκάλεσε μεγάλο θόρυβο στὸ Παρίσι καὶ τὰ σατυρικὰ τραγουδιὰ καὶ εἰς βάρος του ἔδωσαν καὶ πῆραν. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ μάλιστα τὰ εἶχε γράφει ἡ ἴδια ἡ Πομπαδού, γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ.

Ὁ Ρισελιέ θέλησε νὰ τῆς ἀναποδώσῃ τὰ ἴσα, μὰ ἡ εὐνοσιμένη παρὰ τὸν Ρισελιέ. Τὸν κάλεσε μάλιστα καὶ τὸν ῥώτησε σὲ ἕφος αἰστηρό:

— Πόσες φορὲς ἔχετε πάει ὡς τώρα στὴ Βαστίλλη, κύριε στρατάρχη;

— Τρεῖς. Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ Ρισελιέ, χλωμαίζοντας, γιατί καταλάβαινε πὸς τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔκανε τὰ πάντα.

— Ἐ, προσέχετε νὰ μὴν πάτε καὶ τετάρτη φορὰ... εἶπε ὁ βασιλεὺς καὶ τοῦ γύρισε τὶς πλάτες.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὁ Ρισελιέ ἔπαψε, στὰ φανερά τοὺλάχιστον, τὸν πόλεμο κατὰ τῆς Πομπαδού. Ἄρχισε μάλιστα νὰ τὴν κολακίζῃ, μὰ τοῦ κάκου. Ὁ βασιλεὺς δυσπιστοῦσε πρὸς αὐτὸν κ' οἱ μῆνες περνοῦσαν, χωρὶς ὁ ἥρωας μας νὰ καταλάβῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ πρᾶθυπουργοῦ, ποὺ τόσο τὸ φιλοδοξοῦσε.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

Ἡ Γαλλίς μυθιστοριογράφος Γεωργία Σάνδη. (Ἀγαθὰ εὐρισκόμενα στὴ Σάφρη).